

« Բէսիր Թէշրիֆաթլարտան սօնրա Իս-
թանպօլա կէօնտէրիլէք իշին Բիւսթէմ-
պէյէ Թահրիրաթ իհալէ օլունմու, քէ

սեփրի միւշարիւնէն վաբօրու ճահանէ-
նի թէրք իթտիքէրինտէ, տէր հալ տօ-
նանմանը հիւմանուն հարաքէթ իթմէյէ
պաշաեղպ իլք պաշտան Սուլթանիէ,
արգասընտան Ֆրանսըզ սեփրի Մ. Պու-
րէ ճէնապլէրինին րաքիպ օլտուգլարը պիր
Ֆրանսըզ հարպ սեփինէսի, պատէհու-
պիր Օսմանլը Ֆրըգաթօնու վէ Գասթէլ-
ֆիտարուո նամ իթալեա զըրհը Ֆրըգա-
թօնու, էն սօնունտա տախի կօթթա վէ
բրէնիքէսսա Գլթիլուա նաման սեփինէ-
լէր պուլունտուղու հալտէ Սըրաիլէ քէօր-
ֆէզտէն տըշարը չըգմըշար տըր, էն սօն
իշար օլունան իքի գըթթա սեփինէլէր Ջա-
թը հազըթի ճահանէնին րէֆազըթըն-
տա էքէյիճէ տէնիզէ չըգըպ, վէ օրատա
փատիշահ լաեղգ օլան մըգտարտա թօր-
լար էնտախտի իլէ սէլաւաեղպ կէրի տէօն-
միւշէր տիր:

«Ջաթը հազըթի ճահանէ նաբօլի շէհ-
րինի ղայէթ պէյէնմիշ, վէ «տիւպէր իթալ-
եատա ր տահա զիեատէ արամ իթմէք իշին
վազթինին միւսաատէսի օլմատըղընը մա-
թէէսսիւֆ պէեան իյլէմիշ տիր: Տօգուգ
եաշընտա օլան ճահապտէ մախտուլէրի
վիզիթա իտէն զաթլարա սէլամ վէրմիշ ի-
սէտէ, անլէր իլէ լա՛ի իթմէմիշ տիր: Սիլահ
շօրանըն ճաֆճաֆլը վէ բարլազ էլպիսէ-
լէրի հէրքէսին տիգգաթընը տալէթ իյ-
լէմիշ տիր: Պիւլիւք սալօն գաբուսուն-
տա պիր գաթիթան մուաեին պուլուն-
մագտա իտի:

«Իսգիա վէ Բրօշիա նամ վաբօր գու-
բանեասը թարաֆընտան, տօնանմանը
հիւմանունու եագընտան սէյր ու թէ-
մաշա իթմէք իսթէեէնլէր իշին պիր վա-
բօր թէրթիպ օլունմուշ, վէ տիրէքթօր-
լարը թարաֆընտան իլան վէ տալէթնա-
մէլէր նէշը օլունմուշ իսէտէ, մուվասէ-
լէթի շահանէլէրի մէմուլ օլունտուղու
կիւնտէն պիր կիւն կիճիքմիշ օլտուղուն-
տան, վէ սօնրատա վաբօր հազըր պու-
լունմատըղընտան, սէյրիճիլէր տօնանմայի
հիւմանուն իլէ րէֆազաթ իտէմէյիպ,
եալընըզ Գասթէլ-տէլ-Ուօփեա կէզինմէք-
լէ իքթիֆա իտէրէք օրատան իմանա տէօն-
միւշէր տիր: Բաքիպ օլտուգլարը վաբօր
պայրազլար իլէ տօնատըլմըշ օլուպ, ա-
սաքիրի մուհաֆըզէյի միլիեէնին (Կարտ
նասիօնալ) իքինճի ալաեք մուզիգասը տա-
խի վաբօր տէրունինտէ պուլունմագտա
իտի:»

ՋԱԹԸ ՇԱՀԱՆԵՆԵՆԻՍ ԹՈՒԼՕՆԱ
ՄՈՒՎԱՍԷԼԵԹԻ

Թուլօնտան յունիս 29 թարիխլէ շու-
վէճհ իւզըէ եագըլմըշ տըր:

«Թապեալարտան, Ֆրանսըզ տօնան-
մասընտան, ամիրալ րիպօթթինին րաքիպ
օլտուգլարը իթալեան Ֆրըգաթօնուն-
տան, վէ տօնանմանը հիւմանուն րիֆա-
գաթընտա կէմիշ օլան պիր ինկիլիզ Ֆըր-

գաթօնունտան, ամիր վազըթտէ թօրլար
էնտախթ օլունտուղու հալտէ, ալաֆ-
րանկա սապահըն սաաթ 10ունտա Ջաթը
հազըթի փատիշահի, գարաեա չըգմըշ-
լար տըր:

«Կէօյիւսլէրինտէ Լէթիօն տօնէօր նը-
շանընը, պիւլիւք գօրտօնու ասըլմըշ
իտի, Ֆուատ վէ ճէմիլ բաշալար հազա-
րաթը տախի քէզալիք նշանը մէզքիւրտէն
ասմըշ օլուպ, ժէնէրալ Պէվիլ ճէնապլէ-
րի իլէ Ջաթը ճահանէյէ թախսիս օլունան
պիրինճի արապատա պուլունմագտա իտի-
լէր, արգաստան ճահապտէլէրիպլիճէ օֆ-
ֆիշիալար, իշլէրինտէ իմրէրաթօր նաբօ-
լէօն թարաֆընտան կէօնտէրիմիշ օլան
տիւք տը Դարանթ վէ Մարքի ալփրինգուր
ճէնապլէրի տախի պուլունտուղու հալտէ,
վէ փարլազ էլպիսէլէր կիյինմիշ օլարազ կիթ-
մէքտէ իտիլէր: Թուլօն պահրիյէ նազըրը
վէ մատամ ճապան, հիւքիւմէթ գօնաղը
գաբուսունտա Ջաթը հազըթի փատիշա-
հիյի գապուլ իյլէյիպ, վէ զաթը միւլիւ-
քեանէլէրինէ էքրամէն 60 թագըլմըզ պիր
մասա գուրուլմուշ օլտուղու հալտէ պիր
գահվալթըր գեեաֆէթի քէշիտէ իթմիշ-
լէր տիր: Ջաթը հազըթի ճահանէ հիւ-
քիւմէթ գօնաղը եիւքսէք պալգօնունտան
Թուլօն փիաշաօընըն վէ Մար սահրասընըն
Մէնգարէսինի պիր էյեամ սէյր ու թէ-
մաշա իթմիշէր տիր:

«Ֆրանսա տօնանմասընըն իսթիգա-
լէ չըգմամասընտան Ջաթը հազըթի փա-
տիշահի հազըրնտա գուհուրա կէլէն իհ-
թիրամաթ պիր գաթ տախի քէսպի ազա-
մէթ իյլէմիշ տիր: շէօյլէքի, իսթիգալ
իշին տէնիզէ չըգաճագ եէրտէ, քեաֆֆէ-
յի Ֆրանսըզ տօնանմալարը ճէնկ ուսու-
լինտէ իքի սըրա տիգիլմիշէր իտի, սազ
թարաֆտա իլք պաշտա, պաշ գօման-
տան գօնթ կէյտօն վիս-ամիրալըն պան-
տէրասընը քիւշալ իթմիշ օլան Սօլֆէրինօ
նամ զըրհը սեփինէ, եանընտա իւշիւն-
ճիւ ամիրալ Բօրսթման գօմանտաընտա
օլան Գուրօն նամ սեփինէ, պատէհու Բը-
րօվէնս, Գաթօն վէ Թանիւս սեփինէլէր
տիգիլմիշէր իտի: Սօլ թարաֆտա, էն
վէնսիպ, Հէրօին նաման զըրհը Ֆրըգա-
թօնլար, պուլնլարըն եանընտա Սանթի-
նէլ, Բընարտ, Բըվանշ, Նօրմանտի վէ սա-
յիր սեփինէլէր տիգիլմիշ պուլունմագտա
իտիլէր:

— Ալաֆրանկա յունիս 25 թարիխի
իլէ իսկէնտէրիյէտէն Լէվանթ Հէրալտա
եագըլմըշ օլան պիր մէքթուպուն իսլա-
սայի մէալինի պէր վէճհի աթի պիլտիրի-
րիզ:

«Մհը հալին 17 սինտէ պիր վաբօ-
րու մախսուս իլէ կիրիտ ճէզիքէօնտէն
միւթէվէֆֆա Ֆէրիք իսմայիլ բաշանըն
ճէնազէսի իսկէնտէրիյէտէ կէթիլիմիշ,
վէ խասսէթէն պիր շըմէնտըֆէր արապատը

նա վազ օլունարազ Գահրիքէէ նագլ օ-
լունմուշ տուր: Ֆէրտասը կիւնիւ ճէ-
նագէ ալաեք ղայէթ տէպտէպէլի սու-
րէթտէ իճրա օլունմուշ տուր, շէօյլէ-
քի, քեաֆֆէյի ասաքիլ զապըթասը
Գահրիք շըմէնտըֆէր մէքէզինէ կէլմիշ
օլուպ, վէ միւթէվէֆֆանըն նըշանլարը
պիր եաստըզ իւզէրինտէ, տիգիլմիշ օլ-
տուղու հալտէ գըլմըք տախի թապու-
տուն իւզէրինէ վազ օլունմուշ, վէ ա-
սաքիլի Մըսրիքէնին գօլարընտա, հիւզն
ու մաթէմնըշանէսի օլան սիեահ թիւլ
պաղը օլտուղու իլք տէֆա օլարազ կէօ-
րիւլմիւշ տիր:

«Միւթէվէֆֆա զաթէն կիրիտլի օ-
լուպ, Աթինատա կիրիտ գօմիթէսի րէ-
յիսի Մ. Բաբատաքինին պիրատէրի տիր,
1832 սէնէսի կիրիտ իսթիլալը էսնա-
սընտա, չօճուգ օլուպ, էսիր մագամըն-
տա Մէհմէտ Ալի բաշաեա սաթըլմըշ
իտի:

«Յունիս 17 տէ Ազիզիէ գուլման-
եասընըն մահալէ նամ վաբօրու իլէ 2նէ-
ֆէր Բուլմ փիսկոպոսլարը մէնֆի մագա-
մընտա իսթանպօլա կէօնտէրիլմիշ տիր (1)

Պու պապտէ ալապիլտիկիմ մալիւ մա-
թը պէրվէճհի աթի պէեան իտէրիմ:

«Մըսըր բաթրիկի պուրաեա թէշի-
ֆինտէ կէրէք Գահրիք վէ կէրէք ի-
կէնտէրիէ բաթրիք վէքիլէրինի ազլ
իտուպ, Լիպիա բիսկոպոսու Աթանասիօ
էֆէնտիյի Գահրիքէ վէ թէպէս փիս-
պոսու Մէլէթիոս էֆէնտիյի տախի իս-
կէնտէրիէէն թարաֆընտան վէքիլ նասպ
իյլէտի, վէ Մըսըրտա միւթէմէք քին Բուլմ
միլէթինին էքսէրիսի մէրգու մանտէն խօշ-
նուտ իտիլէր իսէտէ, պիր Ֆրըգաթընա
խօշ կէօրիւլմէմիշ օլտուղունտան, քէնտի
իշլէրինէ եարար օլան էվգէնիոս նամ
պիր փիսկոպոսուն մէմուրիքէթէ նասպ
օլունմասընը արգու իյլէմէքտէ իտիլէր:
Մէլքիւր Ֆրըգատան պազըլարըն հիւ-
քիւմէթի Մըսրիյէ ինտինտէ նուֆուգ
թէէսիրլէրի պուլունուպ պուլունս սայէ-
սինտէ իսթանպօլ բաթրիքիանէսինտէն
օլ պապտէ պիր էմր թահսիլ իյլէմէկէ
մուվաֆֆագ օլարազ, մէրգուլ բիսկո-
պոսու մէմուրիքէթէ նասպ իտէպիլմիշ-
լէր տիր: Ապրիլ 17 թարիխլէ պիր էմր-
նամէ իլէ Խըտիվի Մըսըր հազըթիլէրի թա-
րաֆընտան, Մէլէթիոս բիսկոպոսուն եէ-
րինէ էվգէնիոս բիսկոպոսու նասպ օլուն-
մուշ օլտուղունու նիկանօր բաթրիք է-
ֆէնտիքէ իսթար օլունուր իսէտէ, բաթ-
րիկի մուլայիլէյն ճէնապլէրի թարաֆըն-
տան տախի, քէնտուլէ վէքիլ նասպ իթմէք

(1) Լէվանթըն մուհարրիքի տէրքի մէր-
գուլման բիսկոպոսլար Իզմիլէ չըգարըլմըշ օ-
լուպ, օրատան ֆիրար Իւէրէք Նիւրաեա կիթ-
միշէր տիր:

քննոր հազար օլտուղունու հավի ձե վապ
վերիտիքտեն պաշգա, էվգենիոս փիսկո-
պոսա տախի Մեմալեքի Մըսրիյետեն տը-
շարը չըգմասընը էմր իյեմիչէր, վէ վէքիլ
նասպ իթմէք խուսուսուենտա, պու կիպի
մարազալար զուհուր իթմէքտե օլտու-
ղունտան, պուենու մենի իչին պատեզին
քննոր մեմուրիյեթինի պիզգաթ քեն-
տիլէր տեր իւհտե իտեճէքլէրինի պեհան
իյեմիչէր տիր:

Փագաթ կէօրլենիւր քի, թէքրարէն
իթմանպօլա եազըլարագ, տահա ազըրճա
պաստըրըմը տըր, չեւնքի, յունիս 17 տե
Գահիրէ գապթիյէ միւշիրի թարաֆընտան
նիկանօր բաթրիք էֆենտիյէ պիր էֆեն-
տի իրսալի իլէ, Լիպիա փիսկոպոսունու
պիր ազ հիւքիւմէթ գօնաղընա իրսալ իյ-
լէմէսինի ըէճա իյլէմիչ տիր, բաթրիք է-
ֆենտի միւմայիլէյհ փիսկոպոսուն գօ-
նաղտան իսթէնիլտիկինին թահիրէն պիլ
տիրիլմէսի իգթիկասընը պեհան իթմիչ
օլտուղունտան, էֆենտի կիթմիչ վէ պիր
ազ սօնրա գօնաղտան տավէթ թէգքէրէ-
սինի ալըպ, պիր արապա իլէ մանէթին-
տէ պիրտէ գապթա պուլունտուղու հալ-
տէ կէրի տեօնմիւշ տիւր, բաթրիք էֆեն-
տի մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա,
քենտիլէր տախի վէքիլ իլէ պերապէր կի-
տէճէքլէրինի պիլտիրմիչէր, վէ իքի րա
հիպլէր, էֆենտի իլէ արապաեա պիլիպ
գապթա տախի արապաճընըն եանընտա օ-
թուրտուղու հալտէ, գօնաղա կիթմէք
իւզոն հարէքէթ իթմիչէր տիր:

« Բաթրիքիւնէ իլէ հիւքիւմէթ գօ-
նաղ պէյնիտէ օլան ազաճըգ եօլ, հէ-
ման պիթմիչ կիպի իքէն, էֆենտի,
գապթիյէ միւշիւրինին գօնաղտա պու-
լունմանըպ, նիլ գըրըսընտա քեային
Գասըր նիլ թապիր օլունան սերայտէ ի-
տուկինի պիլտիրմիչ, վէ օրաեա կիթտիք-
տէ, սերայ գաբուսունտա տուրան պիր
Րոււմ, մումայիլէյհ էվգենիոս բիսկոպո-
սու թալթիթի իչէրի տավէթ իտիպ,
վէ բաթրիք էֆենտիյէ տեօնէրէք « Բա-
շա հազըթլէրի, էֆենտիեէ պիր իքի
չիթի շէյ սիւալ իտեճէքտիր, վէ ազ պիր
վազըթտա պիթէր, սիզլէր տահա իյի
օլուր արապատա պէքլէսէնիզ » տէյիպ
բիսկոպոս իլէ սերայտան իչէրի զայպ օ-
լուրար, նիկանօր բաթրիք էֆենտի եա-
ըմ սաաթ գատար պէքլէտիքտէն սօնրա
վէքիլինին կէրի տեօնմէսինտէն էնտիշէ
վէ մերագ իտերէք, արապատան ինիպ
սերայտան իչէրի կիրէր, նէ վէքիլ վէ նէ
պերապէրինտէ իչէրի կիրէն ըոււմու, նէ
գապթա վէ նէտէ էֆենտիյի պուլմատըգ-
տան պաշգա, սերայըն խատեմէլէրի իսէ
թըտիվի մըսըր հազըթլէրի փարիստէ
պուլունտուղու հալտէ, բաթրիք էֆեն-
տիին սերայտա նէ իչի օլապիլէր տէ-
յի իզհարը թեաճճիւպ իյլէմէյէ պաշ-
լամըշար տըր, վէլ հասը բաթրիք է-

ֆենտի հիչ պիր մալիւմաթ իտիկէմէյէ-
րէք գաթի իւմիտ օլուպ կէրի տեօնէր,
վէ սերայը մէգքիւր հազընտա չօգուգ
էմիեթէթ օլունմազ սուրէթտէ հիքեա-
յէլէր նազլ օլունտուղունտան, Լիպիա
բիսկոպոսունու հալի իւզէրինէ էնտիշէյի
ազիմէեէ տիւշար օլմուշ տուր, նիհա-
եթ ֆերտասը կիւնիւ յունիս 18 պիր
թէլէկրաֆ իլէ, Լիպիա բիսկոպոսունու
գապթիլէրլէ իսկէնտէրիեէեէ կէթիլի-
լիպ, օրատան տախի եէվմի մէգպուրտէ
իսթանպօլա կէօնտէրմէք իչին վաբօրտ
գօնուլմուշ օլտուղունու վէ իսկէնտէրի-
եէ բաթրիք վէքիլ Մէլէթիոս բիսկոպոս
տախի քէգալիք թէվգըֆ օլունարագ վա-
բօրու մէգպուր իլէ իսթանպօլա կէօն-
տէրիլմէքտէ օլտուղու բաթրիք էֆեն-
տիեէ իսպար օլունմուշ տուր:

« Մումայիլէյհ իսկէնտէրիյէ վէքիլ,
Ս. Սապա Մանասթըրընտա սաքին օլուպ,
պիր գաշ կիւնտէն պերու եաթադտա
պուլունմագտա իտի, Սըն 18 ի սապա-
հըսը պիր մըգտար գապթիլէ վէ մու-
շայիր կիւրուհտէն պիր գաշ նէֆէր Րոււմ-
լար մանասթըր գաբուսունա կիթմիչէր,
վէ իչէրիեէ գապուլ օլունմատըգլարըն-
տան, պիր ներտիպան իլէ մանասթըրըն
տամընա չըգըպ, օրատան Մէլէթիոս բիս-
կոպոսուն եաթտըղը օտաեա ինմիչէր,
վէ մումայիլէյհ եաթաղընտան չըգա-
րարագ օլ հալի իլէ վէ եալըն աեազ վէ
պաղըրմամասը իչին էլ իլէ աղընը գա-
բաեղպ կէօթիւրմիւշէր տիր, վազաա
պունլարը կէօղիւմլէ կէօրմէմիչ իսէմտէ,
իթիմատա շաեան սուրէթտէ մալիւմաթ
իտիկմիչ օլան պիրիսինտէն իչիթմիչիւմ
տիր, իհթիմալ տըր պազը թարիֆտէ
եանլըշըգ օլմուշ օլուն, ֆագաթ պու-
ճիւմլէ իլէ, վուգուաթ սահիհ օլուպ
պիլթիւն իրիսթիանլարըն թէեսիւֆինի
մուճիպ օլմուշ վէ ֆենա թէեսիւր բէյ-
տա իթմիչ տիր »:

— Սաթրանկա յունիս 6 թարիլիլէ
փարիզտէն կազէթ տիւ Լըվան նամ դա-
զէթաեա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նէ-
զարէն, Ջաթը հազըթլէրի զըլուլահի
սալը կիւնիւ (տիմէք պու կիւն) Լօնտրա
ճանիպինէ միւթէրահի օլաճաղարմըշ,
(Ատանս Հալաս թէլէկրաֆը բէնճէմ-
պիհ կիւնիւնէ իչար իթմիչ իտի), իմ-
բէրաթօր Մագսիմիլէնին վէֆաթը ճի-
հէթի իլէ, փարիստէ պուլունտան Միւճ-
թէմէպի Ամէրիգա սէֆիրի, Ամէրիգա-
նըն իլանը իսթիգալիեթի կիւնիւ միւ-
նասէպէթի իլէ իճրա օլունաճազ չէնլիք-
լէրի մէքս իթմիչ տիր:

— Մեմլէքէթէյն պէյի սապըգ բրէնս
Գուգա ճէնապլէրի թարաֆընտան, չիմ-
տիքի բրէնս Շարը ճէնապլէրինէ պիր
մէքթուպ եազըլարագ, քենտիլէրինին
հիւքիւմէթի մէգքիւրտէն տիւշմէլէրի

քենտի արգու վէ միւրատլարընա մու-
վաֆըգ սուրէթտէ վիճուտէ կէլմիշ պիր
քէյֆիյէթ օլտուղու, վէ էճնէպի սիւ-
սիլէսինտէն պիր բրէնս Ուլահ Պուղտան
պէյիկինէ նասպ օլունմասընա պիզգաթ
քենտիլէր չալըշմըշ օլտուգլարը պէեան
զըլընմըշ տըր, պու մէքթուպուլէն իւզէ-
րինէ միւմայիլէյհիւմա իքի բրէնսլէր պէյ-
նինտէ հիւանիւ իմթիգաճ հասըլ օլաճա-
ղը վէ բրէնս Գուգանըն Րոււմանիաեա
տեօնմէսի մեմուլտէն տիր:

— Բօլմօլ կազէթ նամ դազէթատա
օգունտուղունա կէօրէ, Ջաթը հազըթ-
լէրի միւլիւքեանէլէրի Ֆիլէմէնկէ տախի
թէշրիֆ պուեուրմագ նիեթիլնտէ իմիշ-
լէր:

— Մէլիսա նամ Րոււմա դազէթա
իւշ մահ միւտտէթ իչին թաթիլ իթտի-
րիլմիշ տիր:

— Բազար իրթէսի կիւնիւ իրան տէվ-
լէթ սէֆիրի թարաֆընտան Միրկիւնտէ
քեային սահիլսանէլէրինտէ վիւքէլայի
ֆիլսամ վէ սիւֆէրայի քիրամ հազարա-
թընա պիր միւքէմմէլ զիյաֆէթ քէշիտէ
օլունմուշ տուր:

— Փարիստէն Պէլճիգանըն էնտէբան-
տանս դազէթատընա եազըլմըշ տըր, ֆա-
րիս սերկիլի ումումիսինտէ Տէվլէթի Ա. ի-
յէ գօմիսէրլէրի թարաֆընտան, Ջաթը
հազըթլէրի միւլիւքեանէեէ « Թիւրքիս-
թան վէ պին սէքիլ եիւզ ալթմըշ եէտի
սերկիսի » նամիյլէ զայէթ նէֆիս միւ-
ճէլէտ պիր գըթա քիթապ թագտիմ
զըլընաճազ իմիշ:

Խըտըվի Մըսըր հազըթլէրի իլէ պի-
րատէրլէրի տէվլէթլու Մուսթաֆա բա-
շա հազըթլէրինին պէյնլէրի էյիճէ թէ-
լիլի օլունմուշ տուր: Հաթթա խըտիվի
միւշարիլէյհ հազըթլէրինին Լօնտրաեա
ազիմէթլէրինի թէեսիլ իլէ, փարիսին
ոււմուրու պէլէտիյէ սերաեընտա քէն-
տիլէրինէ վէրիլէն զէյաֆէթի թէշրիֆ
պուլունտուգտան սօնրա, Թուլօնա Ջա-
թը հազըթլէրի Շահանէնին իսթիգալիլնէ
ազիմէթլէրի, պիրատէրլէրինին իսթարը
իւզէրինէ իմիշ:

— Միլլէթիմիզին Գաթօլիք գըսմը
էհալիսի վէ րահիպլէրինին նազարը տիգ-
գաթընը տավէթ իթմէյէ շաեթսթէ օլան
պիր մատտէտէն տօլաեը, թարաֆըմըգա
կէօնտէրիլէրէք տէրճի ըէճա օլունան ի-
քի իւշ գըթա մէքթուպլարըն տէրճի
եարընա գալմըշ տըր, պունու պու կիւն-
տէն խապէր վիւմէքիլտէն մագսէտիմիզ,
հէմ զիեատտէ դազէթա սաթմագ, վէ
հէմտէ Գաթօլիք էհալիմիզ պէյնիտէ
զիեատտէ օգունմասընը տավէթ իթմէք-
տէն իպարէթ տիր:

Պիզտէ օլան էսրար բերտէլէրինի եըր-
թարագ, էհալիմիզին մըգտարի քիֆայէ-

տե կեօգլերի աշըմասընը մուճիպ օլմու- շուզ տուր, ինչապաւն շիմտիտէն սօն- լա, Գաթօլքլէր իլէ Բրօթէսթանլարը- մըզըն տախի էսրար բերտէլէրինի երը- թարագ, օնլարա տախի խալիսանէ խրտ- մէթ իթմէքլէք իթթիխարընա նայիլ օլա- ճաղըզ :

— Տաղիսթանտան մէմալիքի մահ- լուսէեէ հիճրէթ իտէճէք պիշարէկեա- նըն մահէլի իգամէթլէրինէ թախսիս Գոլընան Պէրիյէթիւշչամ վէ թըրհա- լա սէվահիլինէ, պու հաթթատան պէտ իլէ կէլէճէք շէհրի թըշիլինի սանիեէեէ տէկին նազլ օլունմալարընա տայիր, հիւ- քիւմէթի սէնիյէ իլէ Ֆէվայիտի Օսմա- նիյէ շէրքէթի պէշնիստէ պիր մուգալէ- լէ գարարկիր օլմուշ տուր :

— Մէմէքէթէյն հիւքիւմէթինին աղճէճէ մուգալիգասընտան տօլաեը, ի- մարէթին պազը լէվաղիմինի վերմէյէ մու- գալլէ իտէնլէրին միւշքիւլթը աղիմէ իլէ, ալաճաղարընը ալապիլմէքտէ պու- լունտուգլարընը, վէ պիլճիւմէ մէմու- լինին ալըզլարընը ալամամագտա օլտուգ- լարընը, վէ մուգալիգանըն կիթտիքճէ արթմագտա օլտուղունու էվրօպա ղա- պէթալարընը ըրիլայէթ իտիեօրլար :

— Հօճա-պէյտէն ալընան ախպարէ նէզա- լէն, թէպտիլի հալա զըմընտա Բուսիա իմբէրաթօրիչասընըն, պու սայթ էսնա- սընտա Գըրըմտա քեային չիթթլէրէրինտէ իգամէթ պուեուրմագ իւզըն, հազիրա- նըն օն իւշիւնճիւ կիւնիւ, Հօճա-պէյտէ կէլտիքլէրի, վէ իքի իւշ կիւն օրատա օ- թուրտուգտան սօնրա, չիթթլէրի մէկ- քիւրէ աղիմէթ իտէճէքլէրի, վէ իմբէրա- թօրուն տախի միւշարիլէյնա իլէ, լիւճ- լիւ միւլազաթ պիր հաթթաեա գատար Հօճա-պէյտէ կէլիպ օրատան չիթթլէրի մէզքիւրէ կիտէճէքլէրի միւսթէպան օլ- մուշ տուր :

Թ.Ն.Ն.

— Լէհիսթան էհալիսինին ինգընտա վէ իթաաթընը թէէքիտ իթմէք իսթէ- տիքճէ, Լէհիլէր էթքեարը ֆէսատիյէ վէ իթիլալիլէեի պիր գաթ տահա ար- թըրմագտա տըրլար, վէ վաթանլարընը թէրքլէ, տիեարը ախէրտէ պուլունան է- հալիլի իթսատ իթմէք էսպապընըն իս- թիհսալընա սարթը ղայրէթ իթմէքտէ իսէլէրտէ, իսարիճտէն հիշ պիր քեաղը- տըն պիլա մուայէնէ տուլունու միւմքին օլմատըղընտան, պունլար պու քէրրէ եարտըզլարըն էվրազը իսթիլալիլէնին իտ- իսալը իլին պաշգա պիր օլ թուլթմուշ- լար տըր :

Թախտիլի էզհանը էհալիլի մուճիպ պիր թագըմմէգալաթը ֆէսատիյէ եի հա- վի լայիհալար հազըր եարըմըշ ֆրէնք չի- հարալարըն տէրունինտէ գօնըլպ կէօնտէ- լիլիլի, վէ պունլարտան պիր խայիլի տա-

ղըտըմըշ իսէտէ, քէյթիլէթ Բուսիա բօ- լիս մէմուրլարը թարաթընտան սէգիլմէ- սիլլէ մէյտանա չըգարըմըշ տըր :

Գ.Ն.

— Մէսքիւքեաթը միւթէնէվիանըն հէյնէթի վահիտէեէ իտիսալըն էսպապընը մէվգըրի միւգաքէրէեէ ալմագ իլին, տիւ- վէլի միւ իսթէլիլէ միւրախիսալարընտան միւրէքքէպ օլարագ, ֆարիստէ պիր գօն- ֆէրանս քիւշատ օլունտուղունու պու- տան էվլէլքի նիւսիլէրիմիգտէ պիլտիլ- միշ իտիք :

Պու տէֆա ալընան ախպարէ նէզա- լէն, մէզքիւր գօնֆէրանս շիմտիյէ տէ- կին, իւշ տէօրթ տէֆա թէճէմմիւ իթ- միշ, վէ ալթունուն միյարըն ումուլի մա- գամընտա թուլթունմալընա, վէ կիւմիւշ տախի իհթիլաթէն գուլանըմասընա գա- լար վէրիմիշ տիր :

Գօնֆէրանսը, էն էվլէլ ֆրանսանըն ումուրու խարիճիլէսի նազըրը Մ. տը Մուլթիյէ պիզգաթ պիր նուլթ իրատ իտէրէք քիւշատ իթմիշ, վէ շիմտի բըննս նաթօլէօն իւշիս թայիլին օլունմուշտուր :

Ա.Յ.Է.Վ.Ն.

Շու աթիլտէքի պահս Անաթօլի նամ- ղազէթատա օգունմուշ տուր :

« Էվրօպա ղազէթալարն վէրտիկի մա- լիւմաթա կէօրէ, Բրուսիատա 1861 սէնէ- սինտէ ազըլարընը գաշըմըշլարըն տաեըսը 184 իքէն, 1866 տա 226 օլմուշ տուր : Շու մէճնունլարըն իլինտէն պէշի նաթօ- լէօն օլմասընը գուրմուշ, իքիսի Բարա օլմագ թասալվուրունա տիւշմիւշ, պիրի միւթէվէֆա Ամէրիգա ճիւմհուր իւշի- սի Արրահամ Լինքօլն եէրինէ կէշմէյէ գալգըշմըշ, վէ իւշիւ Հօլշթայն տուգա- լըղընը արգուլէմիշ, վէ իւշիւ տախի Մէք- սիգօ իմբէրաթօրուղունա գալղա իթ- մէք, էսիր տիւշմէք, գօլմուլմագ, սիւ- լիւլմէք (պէլքիտէ թիւֆէնկէ տիգիւ- մէք օլտուղունու տիւշիւնմէմիշ), վէ 18 ի Բրուսիա գրալը օլմագ սէվտասընա միւպթէլա օլմուշ, վէ պիրի միւսիւ Պիգ- մարգ օլմագ էթքեարընա տէօքիւլմիւշ, վէ օնու տախի Ամանեա իմբէրաթօրու- ղու մէսնէտինէ ուշմագ իլէթինէ թու- թուլմուշտա չըլտըրմըլար տըր :

« Մէվտատան մէճնուն օլան վէ չըլ- տըրան գարըլարըն հիսապը իսէ գալլէմէ կէլմէգ իմիշ :

« Թիւլտէն խաթիֆ թիւզկեար, թիւզ- կեարտան խաթիֆ գարը, գարըտան խա- ֆիֆ նէ՝ վար տէյի պիր հաթիմէ սօրմուշ- լար իսէ, հիշ տէմիշ :

Պիզտէ տէրիգ քի, պէօլլէ պէլէյիշտէ պիր թարգ տիվանէլէք տիր :

ՄԱՆՁԵՍԹԷՐ ԲԱՄՈՒԳ ԲԻԵԱԶԱՍԸ

24 յունիս ճիւմա :

Հաթթանըն իպթիտասընտա բամուգ չօգ- արանըմագտա իտի իսէտէ, քէնչչէմպիհ կիւ- նիւ քէք զիեատէ տուրկուննա օլմուշ, ֆի- եաթլարտա տախի պիր ճիւզի տիւշկիւնլիւք վուգու պուլմուշ տուր : Սի-Ալլէնտ ճինսլէ- րինտէ չօգ ալըշվէրիշ օլտու, ալլէ խուսու- աչազը ճինսլէրինտէ : Ամէրիգան բամուղու չօգ կէլմիշ տիր, վէ աչազը ճինսլին ֆիեա- թրտա լիպրէտէ 1-1 քէնա տիւշկիւն տիւր : Պրազիլիճէ ախու իթա օրթաճանա օլտու, ֆի- եաթլար կէշէն հաթթանըն թըպզըսը տըր : Մըսընա խահիշ եօգ տուր : Իզմիր մալի լիպրէտէ 1-1 քէնա ախշիլին տիւր : Շարքը Հինտիեա ախու ու իթասը օրթաճանա օլտու : Պու հաթթանըն սաթընը 65210 պալեա օ- լուպ, պունլարտան 2420 սի մատրապազլար, 46040 ը թաշրա վէ մապազը 47 պին պու- եասը եէրիլ ֆապրիգալար իլին տիր :

Օրթա Ամէրիգան լիպրէտէ 1-1 քէնա եիւք- սէք տիր : Բիեաչա տիւնքի կիպի օլարագ, 40 պին պալեա սաթընը, պունլարտան ի- քի պինի մատրապազլար վէ թաշրա իլին տիր :

Table with 2 columns: Item name and value. Items include Երթա Ամէրիգան, Ալեա Մըսըր, Տօլլարա Սուրաթ.

Պու հաթթաքի իտիսալաթ 54,445, պու- աէնէքի 1,753,046 պալեա, կէշէն սէնէ պու- թարիլտէ օլանըն եէքիւնի 2,094,114 պալ- եա տըր : պու կիւնքի հազըր 824,450 պալ- եա օլուպ, կէշէն սէնէ պու թարիլտէքի եէքիւն 1,042,660 պալեա իմիշ :

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ ԷՍԶԱՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԵՑԷ

Table with 3 columns: Date (Յունիս), Item name (Էջլէն, Գաբանտը, Ալըլտը), and Value.

Ի Լ Ա Ն

Պէյ-օղլու տա Գալեօնճու-գուլուղու- եանընտա Թարա-պաշը ճատտէսինտէ վազը 195 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ տօգթօր Գալուստեան Բէնչ չէմպիհ կիւն- լէրի սաաթ իքիտէն տօգուգա գատար ֆուգարաեա խայրաթ պագաճաղ օլուպ, վէ սայիր խաաթալար իլին տախի, ճիւմա իրթէսի կիւնլէրի սապահտան ախշամա գատար, վէ սայիր կիւնլէր սապահալարը վէ ախշամալար հազըր պուլունաճաղ տըր :

ՍԱԶԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱԳԵՑ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԼԷՂԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱԹԱԱԼԵԹԻՆԵՅ ԳԵՑ-ՕՂԱԹԱ ԵՕՂԵՐ ԵՕՂԵՐ, ԵՕԹՕՂԱՅ ԹԱԹԱԼԵՑ ԳԵՐԱԼԵՐԷՐ ԵԱՐԵՐԱՅԵՆ ԵԱՅԵՐ 467 :